

Slajd 1

MISJA YETI

Informuję, że dziś rozmawiamy o filmie *Misja Yeti*. To przykład współczesnej animacji, która odwołuje się do różnych tradycji kinowych. Jest to kino przygodowe. Przygodówka to bardzo atrakcyjna forma, pełna pościgów, zwrotów akcji i niebezpieczeństw. Korzenie kina przygodowego sięgają do kinematografii atrakcji, produkcji z okresu niemych obrazów, nawet tych z początku XX wieku (np. *Podróż na Księżyc* Georges'a Mélièsa z 1905 roku). Zwracam uwagę na klasykę z dwóch powodów. Po pierwsze – doceniajmy stare kino, w którym pojawiają się wątki, motywy i bohaterowie obecni do dziś w kinie popularnym (łowcy przygód, dinozaury). Po drugie – egzotyczne oraz odległe miejsca akcji atrakcyjnie sprzedają wiedzę geograficzną, a tajemnicze pojazdy i wynalazki zachęcają do zastanowienia się nad kwestiami związanymi z fizyką czy chemią.

Dorośli widzowie również nie będą nudzić się w trakcie oglądania filmu razem z dziećmi. W *Misji Yeti* można odnaleźć nawiązanie do klasycznej komedii *Drapieżne maleństwo* (1938), w której pojawia się postać młodego antropologa poznającego energiczną kobietę, zmieniającą jego życie i pracę. Wątki naukowe, romansowe i przygodowe przeplatały się w znakomitej proporcji.

Drapieżne maleństwo

https://pl.wikipedia.org/wiki/Drapie%C5%BCne_male%C5%84stwo

Slajd 2

NAUKA JEST FAJNA!... CZYLI NIE TYLKO YETI

Misja Yeti w ciekawy sposób porusza kwestie ochrony środowiska, różnych metod poznawania środowiska naturalnego, a także przyjaźni między chłopcami i dziewczętami oraz relacji pamięci i fotografii.

Czego się dowiemy?

1. Czy wielka stopa ma naprawdę duże stopy?
2. Co mówi gwarek?
3. Dlaczego czasem trudno ocenić, czy zwierzęta i rośliny są pożyteczne?
4. Jakie pomniki nie są z kamienia?
5. Brrr! Gdzie nie można zapomnieć o ciepłej czapce?
6. Dlaczego fajnie mieć kolegów i koleżanki?
7. Czy kamera ma oko?

Slajd 3

CZEGO SIĘ DOWIEMY?

Krótki slajd zachęcający do obejrzenia filmu (jeśli prezentacja jest wykorzystywana do prelekcji przed seansem) lub przypominający ważne wątki pojawiające się w *Misji Yeti* (jeśli korzystam z prezentacji po seansie).

Slajd 4

KTÓRE ZWIERZĘ JEST WYMYŚLONE?

Zaczynam od pokazania zdjęć dwójki zwierząt: krakena i żółwia jaszczurowatego. Zadaję pytanie: które zwierzę jest zmyślone, a które prawdziwe?. Oczywiście fantastyczny stwór to kraken, morski potwór. Dzieci mogą kojarzyć krakena z *Piratów z Karaibów*, chociaż ważną rolę odgrywał on również w nowszej i starszej wersji *Przybycie tytanów*. Zwracam uwagę, że kraken to nic innego jak olbrzymia kałamarnica. Ludzie od wieków fascynowali się zwierzętami, które w ich wyobraźni przekształcały się w niesamowite stwory. Mieszkańcy wysp na oceanie w swojej mitologii mają wiele istot przypominających ryby, a osoby zamieszkujące górzyste okolice przetwarzają drapieżniki obecne u podnóża wzniesień (np. niedźwiedź tybetański mógł być inspiracją do powstania postaci yeti).

Oczywiście żółw jaszczurowaty (wyglądający na hybrydę żółwia i krokodyla) to prawdziwe zwierzę. Zwracam uwagę, że to zwierzę drapieżne, a kiedy takie napotkamy na swojej drodze, lepiej nie zbliżać się do niego ani go nie drażnić.

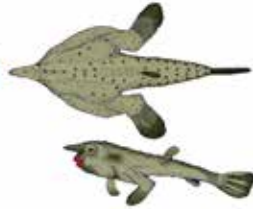
Pytam dzieci: gdzie kraken mógłby żyć w Polsce? Odpowiedzi powinny wprowadzić lub utrwalić podstawowe informacje związane z geografiami (np. Morze Bałtyckie – mityczny kraken czaił się w Cieśninie Gibraltarskiej, czyli na granicy morza i oceanu). Informuję, że oprócz Morza Bałtyckiego krakeny mogłyby zamieszkiwać największe jeziora (Śniardwy, Mamry).

Beast of Dean

Które zwierzę
jest
wymyślone?

Nietoperz morski

Illustracje: pl.wikipedia.org

Slajd 5

KTÓRE ZWIERZĘ JEST WYMYŚLONE?

Pokazuję kolejną parę zwierząt – Beast of Dean i nietoperza morskiego – aby ponownie zadać pytanie: które zwierzę jest nieprawdziwe? Oczywiście do bestiarium należy pierwsze z nich.

Więcej o Beast of Dean

http://cryptidz.wikia.com/wiki/Beast_of_Dean

Pytam, czy bestia mogłaby mieszkać w Polsce. Powinna paść odpowiedź twierdząca, w końcu dziki mają się u nas całkiem dobrze. Wbrew pozorom prawdziwym zwierzęciem jest nietoperz morski, przypominający hybrydę dwóch innych zwierząt.

Czy ich znasz?

ilustracja: arkadiusz.org

Slajd 6

CZY ICH ZNASZ?

Co łączy wolpertingera, syrenę i yeti?

Więcej o wolpertingerze

<http://pl.bestiariusz.wikia.com/wiki/Wolpertinger>

Nie istnieją, należą do kryptozoologii, czyli pseudonauki skupionej na nieistniejących istotach. Oczywiście podaję to jako przykład humorystyczny i mający na celu zaciekawić zoologię. Prawdziwe zwierzęta z ich zwyczajami czy wyglądem są równie fascynujące jak te znane z filmów bądź baśni.

Pożyteczny czy nie?

fotografia.plantami.com

fotografia.pszukundacja

Slajd 7

POŻYTECZNY CZY NIE?

Nelly i Simonowi podczas podróży towarzyszy gwarek. Początkowo trudno sobie wyobrazić mniej odpowiedniego towarzysza, ale z czasem staje się on nieodzowną częścią przygodowego zespołu. Niekiedy oceniamy zwierzęta na pierwszy rzut oka jako mało pożyteczne lub niebezpieczne. Kret kojarzy się z niszczeniem ogrodu, jednak żywi się szkodnikami upraw i trawników. Pszczoła to bardzo pożyteczne zwierzę (choć wiele osób boi się użądlenia), bez zapylania nie byłoby np. owoców. Mogę wspomnieć (jeśli prezentacja jest wykorzystywana po zobaczeniu filmu), że nawet pozornie groźny yeti wcale nie okazał się aż tak straszny, jak mogłoby się zdawać na pierwszy rzut oka. Zwierzętom należą się zrozumienie i szacunek, nawet jeśli nie są udomowione czy nam posłuszne. Nie warto deptać pełzających dżdżownic.

Film *Łowcy miodu* na TVP VoD

<https://vod.tvp.pl/video/lowcy-miodu,lowcy-miodu,27366959>

<https://www.filmweb.pl/film/%C5%81owcy+miodu-2015-729967>

Slajd 8

CIEKAWSZE NIŻ SMARTFON!

Simona poznajemy jako naukowca, człowieka pracującego w muzealnych salach, otoczonego martwymi szkieletami. Pod wpływem Nelly i wyprawy zmienia on postawę: zaczyna doświadczać kontaktu z przyrodą, podróżować, a przede wszystkim obserwować zwierzęta, spotykać ludzi, poznawać ich zwyczaje oraz... próbować potraw (nawet tych bardzo ostrych). W filmie wyjątkowo realistycznie odwzorowano rynek w Nepalu czy pokryte śniegiem góry. Najczęściej oglądamy zwierzęta w zoo, ale to nie jest ich naturalne środowisko. Nawet jeśli nie masz okazji, aby gdzieś wyjechać, lub podziwianie przyrody niesie ze sobą niebezpieczeństwo, możesz razem z rodzicami obejrzeć film przyrodniczy. W domu można hodować rybki, a na balkonie zbudować karmnik dla ptaków.

Karmnik dla ptaków DIY. Przedstawia Dom z pomysłem
<https://www.youtube.com/watch?v=dW1KMwLdUfE>
Jak dokarmiać ptaki zimą?
https://www.youtube.com/watch?v=0LLtcA1lg_0

Dlaczego tak zimno?!

Slajd 9

DLACZEGO TAK ZIMNO?!

Rozdaję dzieciom karteczki, kolorowe długopisy i kredki (niebieski, czerwony). Proszę, aby zaznaczyły na czerwono miejsca, w których ich zdaniem jest bardzo gorąco, a na niebiesko nazwy obszarów, gdzie jest bardzo zimno. Chwilę omawiam te miejsca. Podkreślam, że w różnych częściach świata występują różne temperatury. W zależności od wieku czy liczebności grupy można zadać pytania: „Dlaczego w ciepłych krajach jest ciepło?” i „Dlaczego w zimnych krajach jest zimno?”.

Być jak Ignacy – Temperatura. Film edukacyjny dla dzieci
<https://www.youtube.com/watch?v=mJln5S1spR0>

Simon i Nelly muszą uporać się z mrozem i zimą, poradzić sobie z temperaturami, z którymi na co dzień nie mamy do czynienia. Rozmawiam z dziećmi na temat „czy w bardzo zimnych klimatach mogą rosnąć rośliny i żyć ludzie?”. Zwracam uwagę, jak ludzie sobie wyobrażali yeti lub inne górskie bestie: wysoki wzrost, grube futro – takie cechy gwarantowałyby przetrwanie w ekstremalnych warunkach.

...albo tak ciepło?!

Slajd 10

...ALBO TAK CIEPŁO?!

Krótkie dopełnienie tematu rozwijanego w poprzedniej części. Z drugiej strony na świecie nie brakuje ciepłych rejonów. Nelly i Simon również znajdują się w takich miejscach. Rozmawiam z dziećmi, czy można żyć w bardzo gorącym miejscu, i zahaczam o temat dostępu do wody.

Jak chronić przyrodę?

Slajd 11

JAK CHRONIĆ PRZYRODĘ?

Bohaterowie filmu spodziewają się, że yeti okaże się krwiożerczym potworem, a odkrywają miłe i całkiem wrażliwe istoty. Okazuje się, że ludzie potrafią być bardziej bezwzględni niż „dzikie bestie”. Warto ten wątek wykorzystać do krótkiej rozmowy na temat „jak możemy chronić przyrodę?”. Zaczynam od najprostszych rzeczy – segregacji śmieci. Dzieci często od przedszkola są edukowane w tej kwestii, więc można je zapytać, dlaczego nie wyrzucamy odpadków do jednego kontenera. Druga kwestia, którą poruszam: „zakręcanie wody podczas mycia zębów”, podkreślam, że są miejsca na świecie, gdzie woda jest na wagę złota. Opowiadam o parkach, w których można spędzać czas, a także o pomnikach przyrody, które zwracają uwagę na naturę.

Ekologia dla dzieci. 10 małych kroków w stronę ekologicznego życia

<https://ulicaekologiczna.pl/dzieci/ekologia-dla-dzieci-10-malych-krokw-strone-ekologicznego-zycia>

Ciekawość to...

...pierwszy stopień do wiedzy

Slajd 12

CIEKAWOŚĆ TO...

Nelly, Simona i Tensinga łączy jedna cecha – ciekawość świata. Każde nich (może Nelly najmniej) zostawia swoje uporządkowane życie, aby przeżyć szaloną przygodę. Simon jest naukowcem, więc ciekawość wpisuje się w jego pracę, Nelly pracuje jako prywatny detektyw, dociekliwość to niezbędna cecha jej charakteru! Oczywiście nie wszyscy muszą ruszać w aż tak szaloną podróż. Wystarczy interesować się otaczającym światem, zadawać dorosłym pytania, czytać książki i oglądać ciekawe filmy. *Misja Yeti* rozbudza ciekawość innych kultur, pokazuje, że różne charaktery oraz różne narodowości mogą świetnie razem funkcjonować. Film dotyka też kwestii kolonializmu, dominacji kultury brytyjskiej nad Indiami (poznajemy zepsutego bogacza, przeliczającego wszystko na bogactwo i sławę), więc zachowania Simona i Nelly są tym bardziej szlachetne.

Slajd 13

CZY CHŁOPCY I DZIEWCZYNINY SIĘ PRZYJAŹNIĄ?

Czy chłopcy i dziewczyniny się przyjaźnią?

Zadaję pytanie i inicjuję krótką wymianę zdań. Podejmuję kwestię: „kim jest prawdziwy przyjaciel i czym się różni od zwykłego kolegi/koleżanki?”. Podaję przykład Nelly i Simona, którzy mogli liczyć na siebie w każdej sytuacji. Młodsze dzieci mogą podkreślać kwestię wspólnie spędzanego czasu: im dłużej razem się bawimy, tym bliższa jest relacja. Starsze dzieci mogą podawać przykłady wspólnych zainteresowań i w tym momencie można otworzyć rozmowę na temat „czy chłopiec może zaprzyjaźnić się z dziewczynką i vice versa?”. Wprowadzam wątek altruizmu (np. poprzez dzielenie się, bezinteresowną pomoc). Zwykle przyjaźnie dzieci mają charakter jednopłciowy, ale nie podkreślam tego wątku w rozmowie.

Oblicza przyjaźni

5–7 lat – towarzysz zabaw. Pierwsze przyjaźnie pojawiają się w przedszkolu. Jest to czas dynamicznego rozwoju zachowań społecznych – samodzielnych kontaktów z osobami obcymi. W tym okresie dziecko wciąż jest naznaczone ogromnym egocentryzmem i nie jest jeszcze zdolne do wielkich poświęceń czy standardowo rozumianej przez nas lojalności, na której opiera się przyjaźń dorosłych. W tym okresie przyjaciel to osoba najczęściej tej samej płci, z którą bawi się i spędza czas. To etap zdobywania towarzysza zabaw. Dziecko w tym wieku nie ma jeszcze zdolności rozumienia przeżyć innego człowieka i nie warto tego od niego wymagać.

8–11 lat – ktoś mi życzliwy. O ile młodsze dziecko jeszcze nie umie docenić wartości przywiązania, wsparcia czy zwyczajnej życzliwości drugiego człowieka, o tyle ośmiolatek doskonale wyczuwa, jak ważna jest czyjaś codzienna życzliwość. Okres wczesnoszkolny to nadal czas przyjaźni z osobami, z którymi widzimy się często, i brak kontaktu kończy przyjaźń, ale jest ona jednak inna niż przyjaźń małych dzieci. Nie opiera się bowiem tylko na deklaracji i miłym spędzaniu czasu. W tym okresie życia dziecko zaczyna poznawać smak przyjemności, jaka płynie z bycia altruistą. Warto zatem zadbać, aby dziecko miało z kim dzielić się ciastkiem, komu pożyczać ukochane gry, książki czy filmy, i co najważniejsze: miało kogoś, komu trzeba poświęcić swój czas na wysłuchanie jego problemów czy opinii. Przyjaźń na tym etapie uczy dziecko, że nie tylko jego sprawy są ważne, że drugi człowiek też ma swój odrębny świat.

Fragment tekstu *Dziecięce przyjaźnie*, <https://kobieta.onet.pl/dziecko/male-dziecko/dzieciece-przyjaznie/dbvdc>

Co widzi oko kamery lub aparatu?

Slajd 14

CO WIDZI OKO KAMERY LUB APARATU?

Simon używa starej kamery (*Misja Yeti* nie jest filmem współczesnym), która w niczym nie przypomina obecnych telefonów komórkowych ani kamer cyfrowych. Nie da się jednak ukryć, że zarejestrowanie wizerunku yeti stanowi kluczowy punkt (zakładanej) misji, dowód na istnienie górskiego stwora. Pytam dzieci, czy mają już telefony komórkowe i czy robią zdjęcia, młodszych uczniów/uczennice ciągnę za język w kwestii robienia zdjęć przez rodziców/rodzinę. Jak często są fotografowani? Czy później oglądają z najbliższymi utrwalone chwile? Czy dziadkowie mają stare albumy pełne tradycyjnych fotografii? Zadaję uczniom pytanie, dlaczego dorośli tak chętnie sięgają po komórki i fotografują otaczającą nas rzeczywistość. W filmie ważną funkcję pełni również zaszyfrowany pamiętnik, odsyłający do tajemniczej przeszłości, ale i pomagający rozwikłać sekrety teraźniejszości.

Wszystkie wątki prowadzą do konkluzji, że oko kamery lub aparatu przede wszystkim widzi nas, rejestruje miłe momenty, abyśmy mogli za jakiś czas do nich wrócić i wspominać. Starszym dzieciom mówię, że chociaż forma aparatów czy kamer się zmieniała i technika poszła do przodu, to potrzeby ludzi aż tak bardzo się nie zmieniły.

Już wiesz!

1. Czym jest kryptozoologia.
2. Jakie zwierzęta są bardzo pożyteczne.
3. Dlaczego traktujemy środowisko z szacunkiem.
4. Że fajnie jest zaprzyjaźnić się z kimś odmiennej płci!
5. W jakich rejonach świata jest bardzo ciepło lub bardzo zimno.
6. Czy można nakręcić film telefonem komórkowym.

Slajd 15

JUŻ WIESZ!

Slajd podsumowujący najważniejsze kwestie, które pojawiły się w filmie.

Dziękuję za uwagę!

Slajd 16

DZIĘKUJĘ ZA UWAGĘ!

Opracował: Robert Pruszczyński

Materiał dodatkowy

KARTECZKA DO SLAJDU 9 (DO WYCIĘCIA)

Dlaczego tak zimno?!

ANTARKTYDA

GRENLANDIA

PUSTYNIA LUT

TIMBUKTU